

Un instrument per a l'esport

Un element per al lleure

Un mitjà de transport

Presentació

Sobre dues rodes

La bicicleta a l'Hospitalet (1900-1996)

1900. Joan Pamella amb la copa de campió de la cursa de ferra major de l'Hospitalet

Un instrument per a l'esport

Molts són els testimonis que ens han quedat de la història del ciclisme de competició amb protagonisme hospitalenc.

Des dels pioners Joan Salvador i Joan Panella al set vegades campió d'Espanya de velocitat Julián Español, passant pel guanyador de la Volta a Catalunya Antonio Andrés Sancho o l'internacional Jordi Clarós, fins al campió de la muntanya del Tour de França Pedro Torres. Sense oblidar la llarga llista d'amateurs i professionals que al llarg de dècades s'han format als clubs de la ciutat. Molts d'ells han seguit després formant part de les entitats ciclistes locals com a directius.

També els clubs com a associacions que agrupen als afeccionats han escrit la història del ciclisme hospitalenc. Alguns han cuidat preferentment aspectes d'esport més competitiu, d'altres s'han estimat més incidir en la vessant lúdica. Des de que el 1920 es fundà la primitiva Unió Ciclista de Hospitalet, més d'una dotzena de clubs han desfilat per la ciutat amb un destí més o menys feliç, fins a arribar als cinc que avui existeixen.

1948. Jordi Clarós amb el millior de l'equip Galindo-Umori Ciclista Hospitalet

Un mitjà de transport

La bicicleta irromp a principis de segle com un vehicle al servei de les classes populars que hi troben un mitjà de transport a l'abast de les seves possibilitats econòmiques, que a més es revela com a ideal a l'Hospitalet de l'època donada la seva estructura urbana i la manca de serveis regulars de transport públic.

Així doncs, els primers hospitalencs que van utilitzar la bicicleta van ser en gran mesura els treballadors: els obrers per anar a les fàbriques, els botiguers per fer encàrrecs, els metges per anar de visita, els carters per a fer el repartiment, els pagesos per anar al camp...

Després de viure fins a la dècada dels 50 un període d'esplendor durant el qual fou peça clau del paisatge viari urbà, la bicicleta com a element bàsic de transport popular va caure, substituïda primer per la motocicleta i després per l'automòbil, en una prolongada letàrgia on la seva presència als carrers resultà més aviat anacrònica.

Avui dia torna a revivre, encara molt tímidament, com a mitjà de transport alternatiu a les grans ciutats com l'Hospitalet, enfront els problemes de contaminació i de massificació de la circulació. Els grups ecologistes reivindiquen el carril-bici, que esperem que la nostra ciutat pugui gaudir-ne ben aviat.

Sobre dues rodes

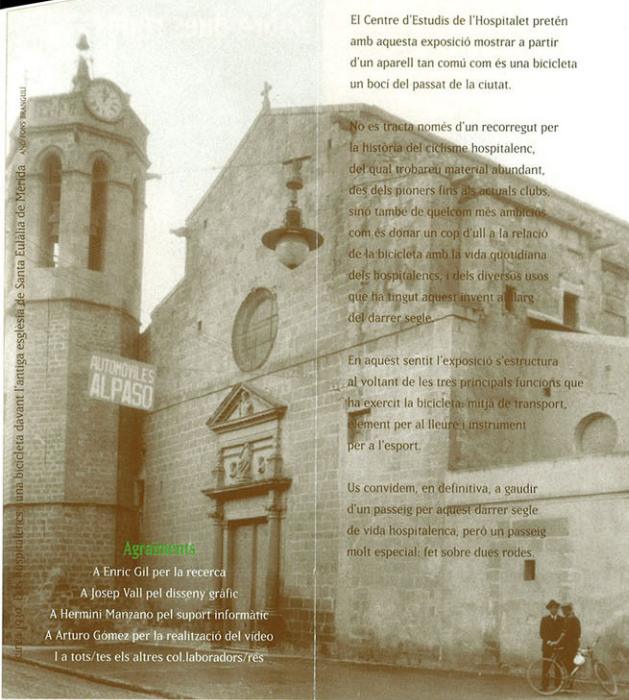
La bicicleta a l'Hospitalet (1900-1996)

circa 1945. Memòries de l'Agrupación Ciclista Coliblanch.

1918. Joan Panella amb la copa de campió de la cursa de festa major de l'Hospitalet

Una bicicleta davant l'antiga església de Santa Eulàlia de Brienda. A l'horitzó: el barri de Sant Joan de l'Hospitalet.

Presentació

El Centre d'Estudis de l'Hospitalet pretén amb aquesta exposició mostrar a partir d'un aparell tan comú com és una bicicleta un bocí del passat de la ciutat.

No es tracta només d'un recorregut per la història del ciclisme hospitalenc, del qual trobareu material abundant, des dels pioners fins als actuals clubs, sino també de quelcom més ampli: com és donar un cop d'ull a la relació de la bicicleta amb la vida quotidiana dels hospitalencs, i dels diversos usos que ha tingut aquest invent al llarg del darrer segle.

En aquest sentit l'exposició s'estructura al voltant de les tres principals funcions que ha exercit la bicicleta: mitjà de transport, element per al lleure i instrument per a l'esport.

Us convidem, en definitiva, a gaudir d'un passeig per aquest darrer segle de vida hospitalenca, però un passeig molt especial: fet sobre dues rodes.

Agraïments

A Enric Gil per la recerca

A Josep Vall pel disseny gràfic

A Hermini Manzano pel suport informàtic

A Arturo Gómez per la realització del vídeo

I a tots/tes els altres col·laboradors/res

circa 1940. Cursa de crítics a la festa major de l'Hospitalet del 1941

Un element per al lleure

3 octubre
i desembre 1996

Sala Alexandre Cirici
Riera de l'Escorçador s/n

LH
millor que millor

Diputació de Barcelona

Ajuntament de l'Hospitalet

CENTRE D'ESTUDIS
DE L'HOSPITALET

Major, 54 08901 L'HOSPITALET

Ben aviat els usuaris de la bicicleta descobriren la seva vessant lúdica i, així, de mica en mica, la convertiran també en una forma de lleure.

Les festes majors dels barris seran les primeres a treure profit d'aquest nou us, ja que s'organitzaran tot tipus de proves, tant en forma de curses com dels més diversos jocs, fins al punt que el binomi festa major-bicicleta ha esdevingut indissociable fins als nostres dies.

Un altre binomi, el format per l'excursionisme-bicicleta va fer també fortuna i va donar a llum a un nou concepte: el cicloturisme, una forma de lleure popular que ha perdurat fins l'actualitat.

Avui dia la bicicleta s'ha incorporat també a la nova filosofia del lleure: els esports d'aventura. Les bicicletes tot terreny (BTT) són el model creat expressament per arribar fins l'últim racó de món i gaudir d'un privilegiat contacte amb la natura.